

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

*Світлана БЕРЕЗА,
Олег ГОЦІЙ
(Дрогобич, Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

У сучасних умовах онлайн навчання використання новітніх інформаційних технологій стає надзвичайно важливим аспектом. Це охоплює використання Інтернету, хмарних технологій, які потребують подальшого розвитку та широкого впровадження.

Педагогічні можливості інформаційних технологій (ІТ) як засобів навчання перевищують можливості традиційних методів реалізації освітнього процесу за конкретними показниками, впливаючи на всі його аспекти: зміст навчального матеріалу, методи навчання, навчальні завдання, мотивацію учнів та студентів і т. д.

Відомі науковці, такі як В. Андрієвська, В. Беспалько, В. Биков, Т. Бодненко, М. Євтух, С. Литвинова, В. Луговий, Є. Полат та інші, досліджували різні аспекти нових інформаційних технологій.

Аналіз особливостей інформаційних технологій вказує на те, що освітній процес, які їх використовує, може активізувати пізнавальну діяльність студентів, інтенсифікувати процеси інтелектуального розвитку та сприяти формуванню критичного мислення.

Технічні характеристики сучасних технологій та відповідне програмне забезпечення розширюють функціональні та дидактичні

можливості ІТ. Вони дозволяють реалізовувати не лише навчальні і контрольні функції, але й проєктні, моделювальні, конструкторські, дослідницькі. Забезпечуючи здійснення таких видів і форм навчальної діяльності, які раніше були недосяжні традиційними засобами, вони розширюють коло дидактичних і навчально-пізнавальних завдань. З історичної перспективи, увага в освітньому процесі традиційно приділялася технологіям програмування та технологіям навчального призначення [4].

Прихильники навчання програмування аргументують, що вивчення основ алгоритмізації та програмування формує алгоритмічний, операційний стиль мислення, необхідний для майбутніх фахівців. Комп'ютерна програма представляє собою алгоритм – чіткий план у вигляді послідовності дій, необхідних для розв'язання конкретної задачі.

Для розуміння поняття інформаційних технологій важливо відзначити, що вивчення базових інформаційних технологій передбачене чинними програмами з «комп'ютерних» предметів (наприклад, «Інформаційні технології», «Інформаційні технології в освіті», «Програмне забезпечення») і його ефективність для інтенсифікації освітнього процесу є загально визнана.

Н. Голівер висловлює ідею, що використовувати ці технології як засіб інтелектуального розвитку особистості та вдосконалення розумових дій. Проте в практиці закладів вищої освіти, такої мети часто не ставлять, і теоретичні дослідження уцьому напрямі теж обмежені [1].

Базові інформаційні технології використовуються не лише для полегшення і наочності процесу навчання, як це роблять більшість навчальних програм, що базуються на жорстко вбудованому алгоритмі. Вони тільки створюють середовище та засоби, що дозволяють активізувати можливості користувачів, формулювати та виконувати завдання, недосяжні без цих інструментів. Основна робота користувача в таких

інформаційних середовищах ґрунтується на його «відносній свободі»: він може здійснювати довільні дії в межах потрібного інформаційного простору.

Ефективність базових технологій зумовлена використанням інтелекту людини-користувача, яка залишається відповідальною за планування, організацію, структурування інформації, аналіз, оцінку та прийняття оптимальних рішень. Комп'ютери лише частину завдань виконують краще за людину, наприклад, зберігання інформації, рутинні обчислення, перебір варіантів.

Американський професор П. Сетлер стверджує, що «використання технологій як інструментів пізнання шляхом застосування прикладних програм для пред'явлення знань сприяє більш швидкому і повному засвоєнню матеріалу, ніж при використанні всіх наявних навчальних програм» [6].

Як інструменти для пізнання, які були створені або адаптовані з метою розвитку особистості, зазначаються засоби мультимедіа, експертні системи, бази даних та табличні процесори. Використання предметно-орієнтованих інформаційних технологій може організувати діяльність студентів у напрямі створення та дослідження моделей, що відзначається як один з перспективних напрямів удосконалення навчання [3].

Аналізуючи особливості сучасних інформаційних технологій, можна виділити їхню здатність створювати середовище та засоби для реалізації здобувачам вищої освіти власних уявлень про вивчений предмет. Це дозволяє здобувачам вищої освіти активно здійснювати дії щодо створення та дослідження моделі, інтерпретації отриманих результатів [5, с. 220]. Використання таких технологій сприяє більш повному усвідомленню логіки завдань, концентрації на виборі методу їх розв'язання, аналізі результатів та формулюванні висновків.

Отже, на сьогодні вчені визначають нові інформаційні освітні технології як здатність студента використовувати програмні ресурси, визнання навчальних інформаційних програм та використання програмних інформаційних пакетів для різних галузей освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голівер Н. Нетрадиційні технології навчання. *Соціалізація особистості: зб. наук. пр.* Том XVII. Вип. 2. Київ : Логос, 2018. С. 91–98.
2. Голівець С., Погорельська І., Використання інформаційних технологій при навчанні іноземних мов. *Вісник Національного університету оборони України.* 2012. № 5 (30). С. 4–47.
3. Гринько В. Цифрові технології в гуманістичному дискурсі навчання майбутніх учителів . Слов'янськ, 2019. 122 с.
4. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник /за ред. проф. О.М. Спіріна; Київ, 2019. 207 с.
5. Романишина Л., Арестенко В., Романишина Л. Використання інформаційних технологій в умовах інтеграції навчальних предметів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка.* 2009. № 3. С. 219–222.
6. Saettler P. *The Evolution of American Educational Technology.* Englewood, Colorado: Libraries Unlimited, Inc., 1990. 539 p.

Юрій БЕРЧУК
(Дрогобич, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Фундаментом громадянського суспільства є волонтерська діяльність. Волонтерство – це суспільно корисна, безкорислива та часто безоплатна діяльність, метою якої є досягнення суспільного блага [2, с. 74].

Актуальність волонтерства у сучасному світі визначається низкою причин, серед яких: